

Rättssamarbetet

Sverige stödjer Litauen inom rättsområdet för att förstärka de rättsvårdande myndigheterna. Ett övergripande mål med stödet är att insatserna skall underlätta ett litauiskt EU-medlemskap.

Samarbetet mellan litauiska och svenska rättsvårdande myndigheter regleras i ett regeringsavtal mellan det svenska justitiedepartementet och justitie- och inrikesministeriet i Litauen. Det nuvarande avtalet gäller perioden 1999–2001.

I slutet av september 2000 pågick 9 olika projekt inom ramen för detta avtal till ett totalt värde av ca 8,2 miljoner kronor.

Fängelsesamarbetet. Samarbetet mellan den svenska kriminalvårdsstyrelsen och den litauiska fängelsemyndigheten går tillbaka till mitten av 90-talet. Samarbetet sker inom så kallade "twinningprojekt", d v s ett direktsamarbete mellan en svensk och en litauisk kriminalvårdsanstalt. De anstalter som har ett twinningsamarbete är Kirsebergsanstalten i Malmö med ungdomsfängelset i Kaunas, Tidaholmsanstalten med ett fängelse i Vilnius, kriminalvårdsanstalten Göteborg/Hisingen med fängelset i Majjampoles samt kriminalvårdsanstalten Göteborg Centrum med ett fängelse i Pravieniskes. Genom studiebesök och personliga kontakter med svenska fängelser får den litauiska personalen direkta erfarenheter av svensk kriminalvård. Under samarbetet diskuteras praktiska frågor som hygien, sysselsättning och risker i arbetet, men också attityder och värderingar som styr personalens arbete samt synen på straff och alternativa vårdformer. Ett av syftena med samarbetet är att sprida tillämpningen av de europeiska fängelsereglerna, som Litauen förbundit sig att följa som medlemmar av Europarådet.

Sida stödjer också uppbyggnaden av ett centrum för utbildning av nyrekryterad fängelsepersonal. Denna utbildningsanstalt är förlagd till Vilniusområdet. Utbildningen är utformad i linje med de europeiska fängelsereglerna. Insatsen omfattar utbildning av lärare, samt utarbetande av en strategi och modell för utbildningen.

Ett stort logistiskt och finansiellt problem för kriminalvården i Litauen är antalet fångar. Andelen fångar i förhållande till befolkningen är bland de högsta i Europa. Frivård har inte varit något reellt alternativ, men genom förändringar i strafflagen kommer detta på sikt kunna införas i Litauen. Sida stödjer en studie som syftar till att ligga till grund för ett frivårdsprojekt. Denna genomförs gemensamt mellan svenska och kanadensiska kriminalvårdsmyndigheter.

Domstolsarbete. Sida stödjer ett långsiktigt projekt för att förbättra och effektivisera domstolarnas administration. Samarbetet är mellan Domstolsverket och Justitieministeriet i Litauen. Samarbete har pågått sedan 1995 i olika former men fick sin nuvarande utformning 1999.

Ett påtagligt problem är den stora arbetsbördan för domarna vilka ofta leder till att många rättegångar försenas. I dagsläget ansvarar ofta domarna för det administrativa arbetet i domstolarna och det är en uppenbar brist på administrativt stöd. I projektet ingår en genomgång av resursfördelningen inom domstolarna med syfte att bättre utnyttja befintliga resurser.

Samarbetet genomförs inom sju områden och skall leda fram till konkreta handlingsplaner vilka skall vara inriktade på förbättrade administrativa metoder och ökad kompetens bland domstolspersonal samt en ökad medvetenhet hos det litauiska domstolsverket om brister och behov. Rekommendationerna skall ligga till grund för genomförande av reformer inom domstolsadministrationen.

Polissamarbetet. Polissamarbete mellan svensk och litauisk polis har pågått sedan mitten av 90-talet. De första insatserna var först och främst inriktade på utrustning, polisbilar och polisteknisk utrustning etc.

Det nuvarande polissamarbetet omfattar tre projekt, anpassning till Schengenkonventionen, utbildning av sambandsmän och utbildningsinsatser inom gränsövervakning (illegal invandring).

Schengenprojektet syftar till att praktiskt stödja den litauiska polisen att anpassa verksamheten till de krav som ställs i Schengenkonventionen. Projektet innehåller ett seminarium för personer som kommer att vara aktivt involverade i reformarbetet samt en studieresa till Sverige för besök på flygplatser och i hamnar.

Utbildningen av sambandsmän syftar till att påskynda processen att etablera en struktur för sambandsmän inom den litauiska polisen och utbilda sambandsmän för tjänstgöring vid litauiska ambassader.

Syftet med utbildningsinsatsen för litauisk gränspolis är att stödja etablerandet av en utbildningsenhet inom den litauiska gränspolisen samt att förbättra utredningar i samband med illegal människosmuggling.

Mer information:

Sidas handläggare: Håkan Carlsson, tel. 08-698 54 44
 e-post: hakan.carlsson@sida.se
 Om Sidas arbete: www.sida.se
 Landfakta Litauen: www.haugland.a.se/litauen
 Länkar: www.muc.muohio.edu/~griniuj/lt.html
www.litnet.lt/
 Europarådet: www.coe.fr
 Kriminalvårdsverket: www.kvv.se
 Domstolsverket: www.dom.se

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
 Besök: Sveavägen 20
 Telefon: 08-698 50 00
 Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se